

Första flygeskadern dirigent med "ÖB:s klubba"

E1

Lydnadsförhållanden. Chefen för första flygeskadern (C E1) är enl Kungl Maj:ts instruktion underställd ÖB. I frågor rörande förbandsproduktion leder C E1 under CFV.

Attackflottiljerna — F6, F7, F15 och F17 — samt spaningsflottiljen F11 är underställda C E1. Inom några år kommer F17 — i samband med omskolningen till jakt-Viggen — att försvinna ur E1:s organisation.

Även F21 har anknytning till E1 genom att C E1 har att ge anvisningar till C F21 angående taktik, utrustning, utbildning, övningar och personal avseende flygspaningstjänsten så att denna bedrivs enhetligt vid F11 och F21. C E1 kommer fr o m hösten 1972 att få ännu större inflytande över F21 genom ansvar för såväl operativa- som förbandsproduktionsfrågor gällande SK 60 B/C-divisionen. Lydnadsförhållandena åskådliggörs på fig 1.

Uppgift. Efter som militärbefälhavaren (MB) i krig leder spaningsförbanden, blir C E1 i krig renodlat chef för attackeskadern. I fortsättningen kommer framställning-

★★ Kännedomen om 1:a flygeskadern (E1) är (i vissa avseenden) mycket olika hos olika kategorier personal i flygvapnet. Erfarenheten har visat att även hos befattningshavare på förhållandevis hög nivå är kunskaperna ibland väl bristfälliga. ★ Avsikten med denna information — som sammanställts av förre stabschefen vid 1:a flygeskadern, överste Karl-Eric Fernander — är att ge en kortfattad men allsidig och öppen bild av E1. ★★★

Fig 1

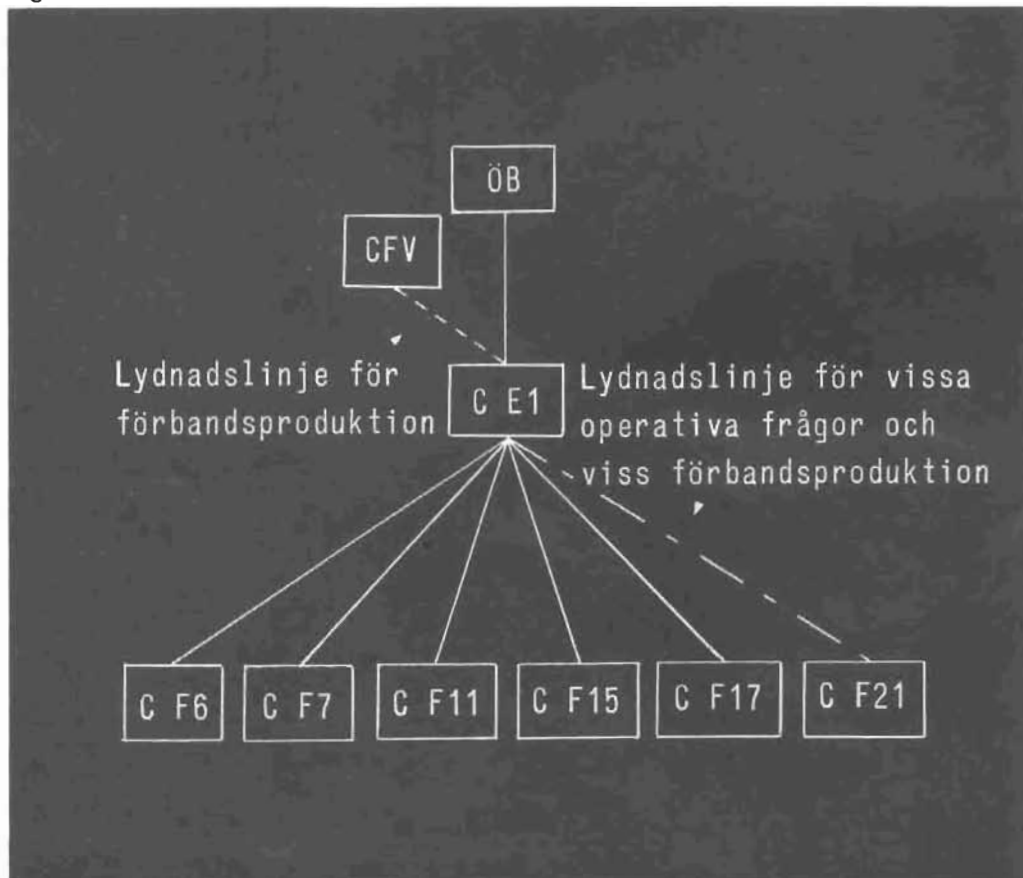

Fig 2

◆ 'Viggen' är specialkomponerad för operationer från svenska vägar. En 37-landning t ex uppvisar ingen sedvanlig utflytning. 37:an dunsar sig rakt ned på sina dubbla huvudetäll, bromsar/reverserar och stannar inom 500 m. — Ovan en STOL-start från "busken".

foto: h-o arpfors

populärt för "ÖB:s klubba" genom att ÖB skall kunna slå med attacken mot en angripare inom alla MB:s operationsområden. Av detta skäl finns attackbaser i hela landet. E1 opererar från dessa med ett antal attackdivisioner som kan utnyttjas flexibelt och exempelvis på förmiddagen anfälla en angripare i södra Östersjön och på eftermiddagen anfälla i norra Sverige. Utöver attackdivisionerna har C E1 även tillgång till relativt hyggliga transportflyg- och sambandsflygresurser som gör det möjligt att på kort tid koncentrera attackkapacitet i olika riktningar.

Ledning. För att leda attacken disponerar C E1 dels attackeskaderstaben, dels ett antal framskjutna ledningsorgan som är grupperade i huvudluftförsvarscentralen inom de militärområden som har luftoperativt ansvar.

Staben arbetar dels på något längre sikt genom att biträda C E1 med att göra överväganden och bedömanden av olika alternativ att lösa en uppgift och att mot bakgrund av detta utarbета en stridsplan, dels mera omedelbart genom att utarbета direkta order

till förbanden. De framskjutna ledningsorganen har främst till uppgift att under planläggningen och genomförandet av attackinsatser samordna dessa med insatser av armé- och marinstridskrafter samt med flygspaning och luftförsvar.

Utrustning. Sedan mitten av 50-talet har attackförbanden varit utrustade med A 32 Lanssen. Flygplanets vapenutrustning består av:

- ◆ attackrobotar
- ◆ bomber med min-, spräng- och brandverkan
- ◆ raketer
- ◆ automatkanoner.

För att lysa upp mål vid anfall under mörker med bomber och raketer ►

en främst att behandla attacken. Flygspaningen behandlades i FLYG-vapen-NYTT:s temaserie 5 och 7 (F11 — 2/3 1971... samt F21 — 5/71). Attackeskaderns — som även i detta sammanhang kallas E1 — uppgift är att i samverkan med övriga stridskrafter bekämpa en angripare som söker invadera landet. Attackeskadern kallas

enhetsflygplan, där man från i stort sett en och samma grundplattform skall kunna utveckla olika versioner — attack (AJ), skol (SK), spaning (S) (såväl havsövervaknings- som foto-spanings-) samt jakt (JA).

För att få STOL-egenskaper har flygplanet utrustats med nosvinge (med klaffar), dragkraftsreversering (tre klaffar som vänder gasstrålen framåt), dubbla hjul på huvudställen, AFK (automatisk fartkontroll) samt siktlinjesindikator (sk Head-up-Display), som innebär att information för bl a styrning speglas upp i frontrutan.

AJ 37:s vapenutrustning består av attackrobotar, bomber, raketer, automatkanoner och jaktrobotar. De största nyheterna är tillkomsten av en ny attackrobot (rb 05) avsedd att utnyttjas både mot mark- och sjömål samt möjligheter att använda jaktrobotar.

Utöver vad som framgått ovan finns — vad gäller utnyttjandet — flera viktiga skillnader mellan A 32 och AJ 37.

Flygplan 37 — utom skolversionen — är ensitsigt. Därför har flygplanet utrustats med en omfattande elektronisk utrustning som i AJ 37 är upp-

byggd kring en SAAB-tillverkad dator (CK 37). Datorn ger föraren informationer bl a för styrning, navigering och vapeninsats.

AJ

37:s radar, som finns i varje flygplan, har mycket bättre prestanda än motsvarande i A 32. Likaså är AJ 37:s telemotmedel effektivare och av flera olika typer. Flygplanet är utrustat med en sk taktisk instrumentlandningsutrustning (TILS), som möjliggör landning vid sämre väderförhållanden.

AJ 37 kan — vilket framgår av bokstaven J i beteckningen — med akan och jaktrobotar bekämpa luftmål, främst transportflygplan och helikoptrar i samband med en angräpars luftlandsättningar.

► kan A 32 dessutom utrustas med lysbomber.

Genom att använda en lämplig taktik, genom de förbättringar på vapenutrustningen som ägt rum samt genom att olika typer av telemotmedel införts har det varit möjligt att använda 32:an så länge som nu gjorts.

Det är emellertid nu nödvändigt att ombeväpningen till AJ 37 Viggen genomförs enl de planer som finns idag. Enl dessa levereras AJ 37 under 1972—73 till F7, därefter till F15 och F6. Sedan fortsätter leveranserna med spanings-Viggen till F11. — F17 byter ansikte och får jakt-Viggen.

AJ 37 (se fig 2) har konstruerats dels för att ha STOL-egenskaper — dvs möjligheter att starta och landa på korta banor — dels för att vara ett

Fig 3

◆ T h: Fpl 'Viggen' finns nu på förband — den ingick t o m, om än i begränsad omfattning, i Milo Ö:s höst-KFO 'Neptun'. — Nedan: SK 60 C under klargöring vid en norrländsk krigsbas.

foto: ingemar thursson

Slutligen har AJ 37 något längre räckvidd samt naturligtvis avsevärt högre fart än A 32.

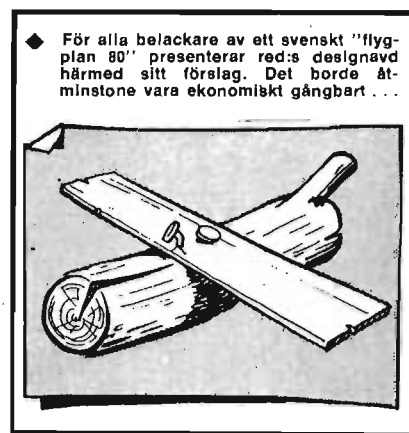
◆◆ Som tidigare antytts kommer C E1 också att få ansvar för SK 60 B/C-divisionen (fig 3). Detta blir principiellt en helt ny komponent inom attackeskadern. Meningen är att man i krig skall kunna utnyttja SK 60 vid divisionen på F21, SK 60 vid F20 och målflygorganisationen samt vissa SK 60 vid F5 för att bilda förband i krig.

F21-divisionen skall bl a ha hand om den kontinuerliga utbildningen av besättningar ur F20, målflygorganisationen och F5 i attack- och spaningsuppgifter med SK 60 B/C. Divisionen skall vidare svara för att taktiken med SK 60 B/C hålls "levande". Då flyg-

Attackföretaget. Här redovisas mycket kortfattat och principiellt ett attackföretags olika faser:

Attackdivisionen startar från sin bas och flyger över eget territorium på låg men "bekväm höjd". Höjden måste vara sådan att förbandet flyger under motståndarens radartäckning. Samtidigt bör dock en sådan flyghöjd väljas att det egna luftförsvarets uppföljning av förbandet underlättas. En motståndares eventuella tillgång till flygburen luftbevakning påverkar attackförbandets val av flyghöjd. Under anflygningen kan divisionen ibland samlas med andra divisioner för att bilda en stridsgrupp.

◆ Förbandet undviker egna luftvärns- och luftvärnsrobotområden. Senast då

höjd under så kort tid som möjligt samt hela tiden under attitydförändring för att försvåra för luftvärn att verka.

- ◆ Låganfall — med bomber.
- ◆ Radaranfall — med bomber, som fälls med inriktning med hjälp av flygradarn.
- ◆ Anfall mot luftmål — med automatkanoner.

Motsvarande anfallstyper kommer att kunna användas med AJ 37. Därutöver tillkommer det speciella rb 05-anfallet samt anfall mot luftmål med jaktrobotar.

Anfallsmetod med SK 60 B/C kommer att inskränka sig till dykanfall.

Anfallsmetoderna är olika väderberoende. Robotanfall med hjälp av radar samt radaranfall kan givetvis utföras utan optisk kontakt med målet. De övriga anfallsmetoderna fordrar att föraren ser målet. Dykanfall med bomber fordrar högre molnhöjd än med raketer. Dykanfall med automatkanoner samt låganfall är de anfallsmetoder som kan utföras vid det sämsta vädret.

Resultat. Inom attackeskadern har man sedan 1960 kontrollerat förbandens förmåga att nå verkan i målen genom att följa upp de anfall som utförs med stridsammunition under tillämpade förhållanden. För att kunna jämföra anfall vid olika tillfällen sker utvärderingen vid anfall med bomber mot ett mål motsvarande ett transportfartyg 100×15 m samt vid anfall med raketer mot ett mål motsvarande en landstigningsfarkost 50×7 m.

Genom förbättrad utbildning — kanske även förfinad taktik — har förbandens resultat blivit allt bättre med åren. Som ett riktvärde i mycket stora drag kan konstateras att attackförbanden når verkan i ovan nämnda mål i ca 70 proc av antalet flygplananfall. ■

foto: ingemar thuresson

planet har begränsade fart- och accelerationsprestanda, medför detta att insats bara kan ske mot mål inom områden där motståndarens luftförsvär inte är alltför starkt. SK 60 B/C vapenutrustning består av raketer och automatkanoner.

Mål. Under förbekämpningsskedet av ett anfall mot vårt land är det väsentligt att attackeskadern undgår förluster så att så stor styrka som möjligt finns kvar då själva invasionsföretaget inleds. Samtidigt skall attackeskadern under detta skede vid gynnsamma tillfällen slå till mot mål som är särskilt betydelsefulla för angriparen. Under själva invasionskedet skall sedan attackeskadern bekämpa motståndaren på havet, i luften och vid anfall över landgränsen främst genom att sänka fartyg, skjuta sönder transportflygplan och helikoptrar respektive bekämpa underhållsresurserna och transportvägarna.

den egna kustlinjen passeras intas lägsta flyghöjd. På ett avstånd från målet, då risken för jaktmotverkan är uppenbar, ökas farten till stridsfart. Anfallet genomförs enl någon av de metoder som beskrivs i nästa avsnitt. Efter anfallet genomförs utflygningen på lägsta höjd med högsta fart.

Motståndarens jaktmotverkan påverkar valet av fart och flyghöjd under återflygningen. Förbandet kan sedan vid behov landa på en sk snabbtankningsbas. Flygplanen snabbtankas där med erforderlig bränslemängd för att nå utgångsbasen.

Anfallsmetoder. Följande anfallsmetoder används med A 32:

- ◆ Robotanfall — med hjälp av radar eller med optisk sikt.
- ◆ Dykanfall — med bomber, raketer eller automatkanoner. Anfallet utförs enl den sk flankmetoden. Flygplanen befinner sig över lägsta